

**Ventspils brīvostas pārvaldes
starpperioda pārskats
2021.gada 1.pusgads**

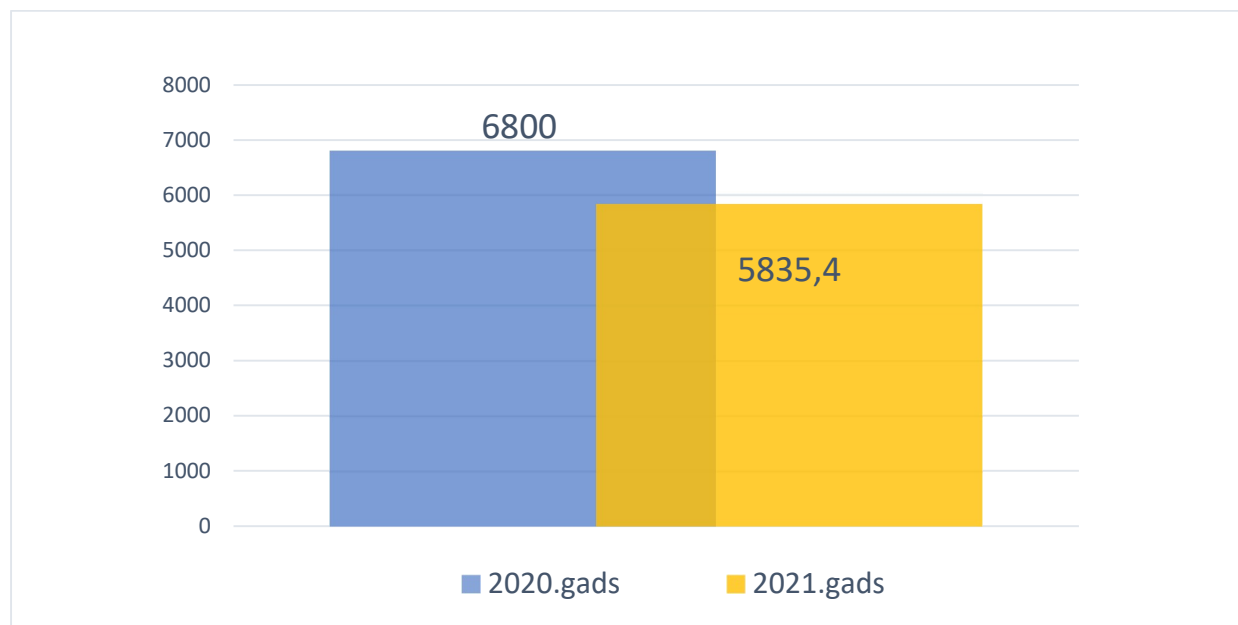
Saturs

1. Informācija par kravu apgrozījumu
2. Informācija par būtiskiem notikumiem un riskiem
 - 2.1. ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja lēmuma ietekmes sekas Ventspils brīvastā, ostas pārņemšana pilnīgā valsts kontrolē, kā arī pārmaiņu process no Ventspils brīvastas pārvaldes uz AS "Ventas Osta"
 - 2.2. Latvijas tranzīta koridora kravu apjoma straujais kritums un Covid-19 potenciālā ietekme
 - 2.3. Ventspils brīvastas pārvaldes finanšu ilgtspējas nodrošināšana
 - 2.4. Saskaņošanas process ar Ventspils pilsētas domi
3. Informācija par nefinanšu mērķu sasniegšanu
 - 3.1. Kohēzijas fonda projekts "Pievadceļi Ventspils brīvastas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"
 - 3.2. Kohēzijas fonda projekts "Ventspils brīvastas hidrobūvju remonts"
 - 3.3. Trīs ražošanas ēku būvniecība

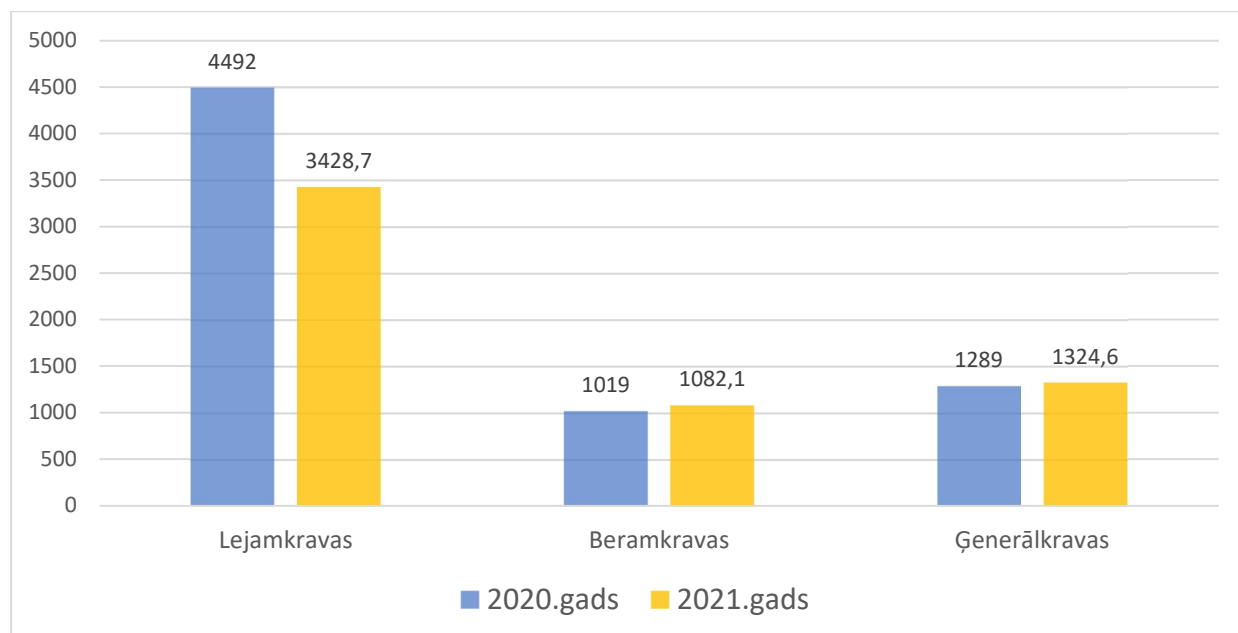
1. Informācija par kravu apgrozījumu

2021.gada 1.pusgadā kopējais kravu apgrozījums Ventspils ostā bija 5835,4 tūkst. tonnas, kas ir par 14,2 % mazāk nekā šajā laikā periodā 2020.gadā.

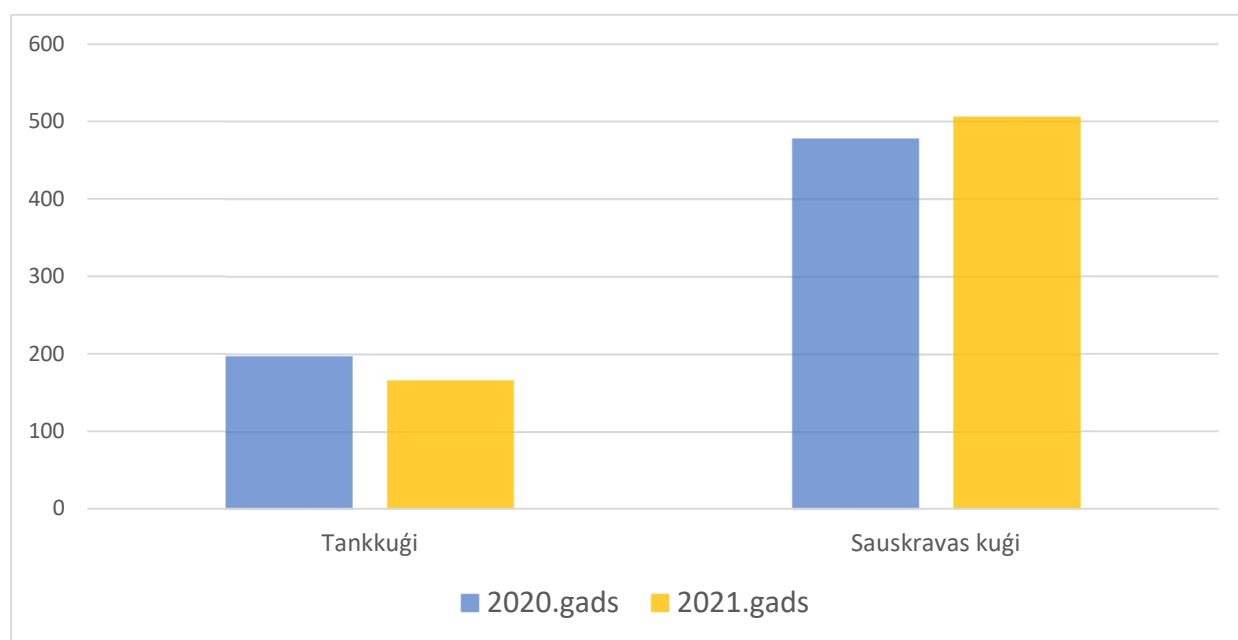
Kravu apgrozījums Ventspils ostā 2020. un 2021.gada 1.pusgadā, tūkst.t.

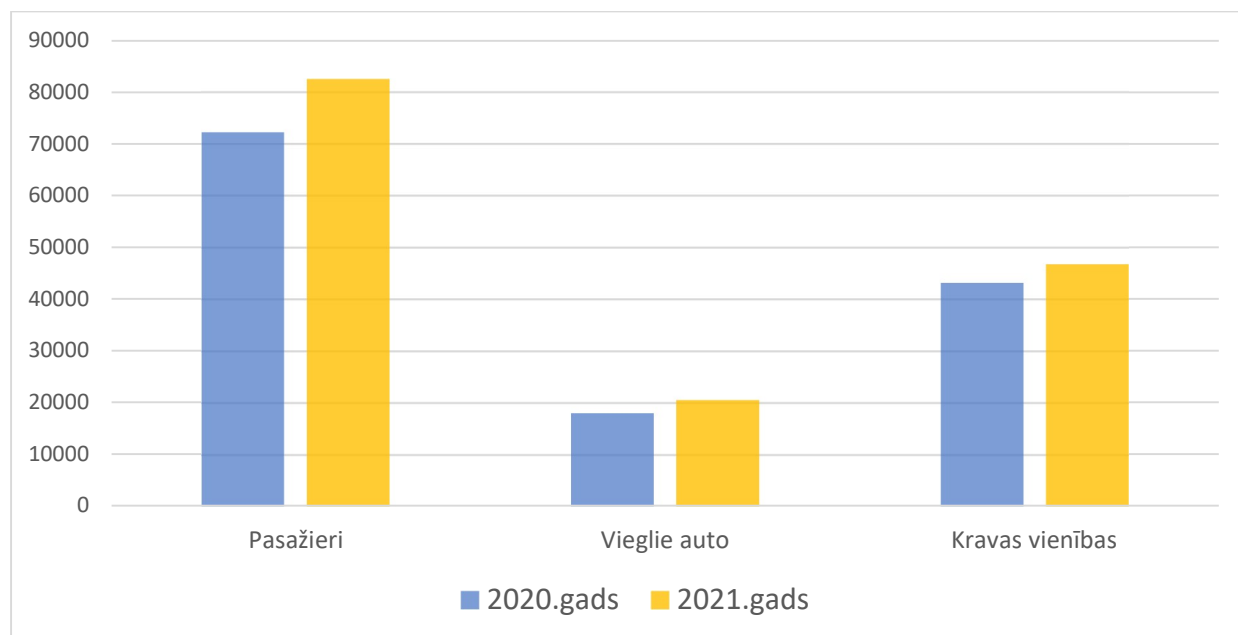
Kravu apgrozījums Ventspils ostā 2020. un 2021.gada 1.pusgadā pa kravu veidiem, tūkst.t.

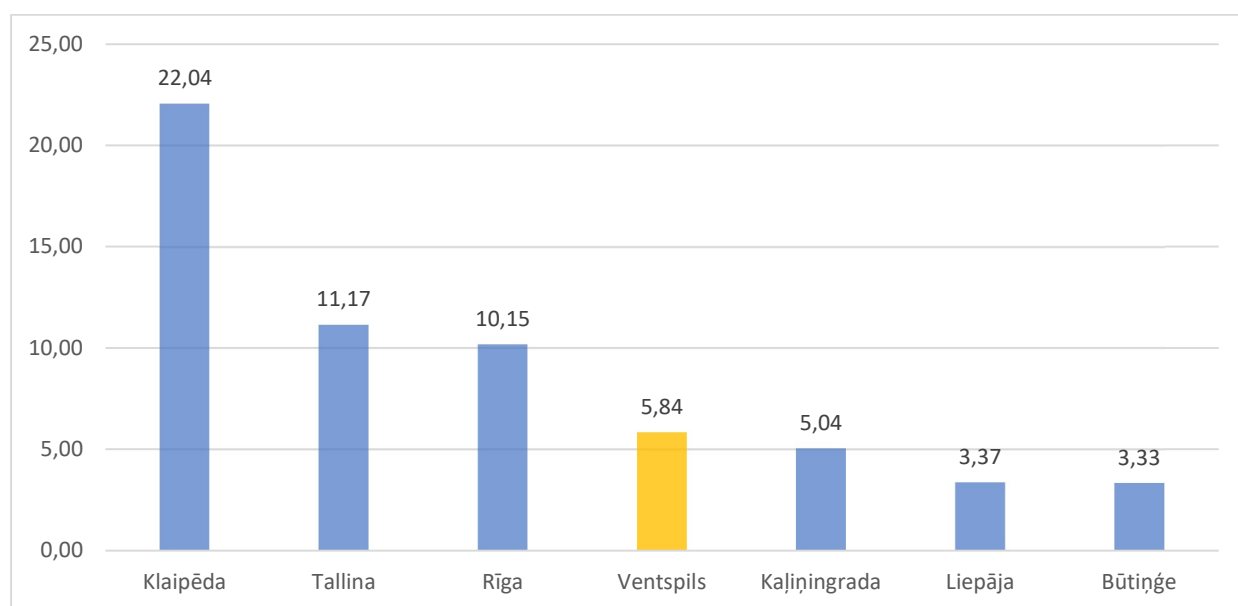
Kuģu skaits Ventspils brīvēstā pēc kuģu veida 2020. un 2021. gada 1.pusgadā.

Prāmju līnijas Ventspils – Nīneshamna – Ventspils pārvadātie pasažieri, vieglās automašīnas un kravas vienības 2020. un 2021.gada 1.pusgadā.

Kravu apgrozījums Baltijas valstu un Kaļiņingradas ostā 2021.gada 1.pusgadā milj.t.

2. Informācija par būtiskiem notikumiem un riskiem

2021.gada 1.pusgadā Ventspils brīvostas pārvaldes darbu un rādītājus ir ietekmējusi vairāku ārējo faktoru vienlaicīga iestāšanās.

2.1. ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja lēmuma ietekmes sekas Ventspils brīvostā, ostas pārņemšana pilnīgā valsts kontrolē, kā arī pārmaiņu process no Ventspils brīvostas pārvaldes uz AS "Ventas Osta"

09.12.2019 ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (Office of Foreign Assets Control, OFAC) pieņēma lēmumu iekļaut Ventspils brīvostas pārvaldi sankcionēto personu sarakstā. Tas, savukārt, saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) 29.01.2019. normatīvajiem noteikumiem Nr.13 "Sankciju riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi" nozīmēja, ka finanšu iestādēm jāpārtrauc sniegt pakalpojumus Ventspils brīvostas pārvaldei.

Reaģējot uz brīvostas iekļaušanu sankcionēto personu sarakstā steidzamības kārtā Saeimā tika pieņemti un 2019.gada 14.decembrī stājās spēkā grozījumi likumā "Par ostām", kas noteica, ka Ventspils brīvostas valde sastāv no četriem valdes locekļiem - ekonomikas ministra, finanšu ministra, satiksmes ministra un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra izvirzīti pārstāvjiem, no valdes sastāva izslēdzot pašvaldības pārstāvjus. Tādējādi Ventspils brīvostas pārvalde nonāca pilnīgā valsts kontrolē.

17.12.2019 Ministru kabinets nolēma par jaunas akciju sabiedrības "Ventas osta" izveidi, kas nākotnē īstenotu Ventspils ostas pārvaldīšanu, tādējādi aizstājot sankcionēto Ventspils brīvostas pārvaldi.

18.12.2019 ASV Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (OFAC) paziņoja par sankciju atcelšanu pret Ventspils brīvostu un Ventspils brīvostas pārvaldi. Tika uzsākts darbs krīzes situācijas seku samazināšanas un situācijas normalizēšanas.

Neskatoties uz to, ka krīzes rašanās iemesls (ASV sankcijas) ir pārvarēts un brīvostas pārvaldes darbība ir atjaunota, virknei brīvostas galveno klientu (termināļu) ir vērojama negatīva sankciju ietekme. Ventspils brīvostas pārvalde iespēju robežās atbalsta uzņēmumus atbrīvoties no sankciju ietekmes. Šī mērķa sasniegšanai ir izveidots īpašs amats – Finanšu un kontroles dienests, kurš īsteno komunikāciju gan ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, gan citām iestādēm.

2.2. Latvijas tranzīta koridora kravu apjoma straujais kritums un Covid-19 potenciālā ietekme

2021.gadā turpinās ne tikai ar ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja sankciju sekas, bet arī ar to tiešā veidā nesaistītu kravu apjoma kritums tirgus konjunktūras dēļ, kā arī Covid-19 vīrusa izraisītās sekas. Akmeņogļu pārkraušana, kas 2019.gadā sasniedza ~5,5milj.t., tirgus konjunktūras dēļ faktiski ir apstājusies – 2020.gadā pārkrautas 523 tūkst.t. Arī naftas produktu segmentā vērojama stagnācija dēļ zemajām cenām tirgū, kā rezultātā tirgū tiek meklētas uzglabāšanas jaudas un pārkraušana ostā samazinās. Zināmā mērā visu segmentu kravu samazinājumu sekmē Covid-19 izraisītā krīze, kas ir izraisījusi vispārējā patēriņa bremzēšanos, taču reālās ietekmes uz ostas ekonomiku apmēri vēl nav apjausti.

Būtisks ilgtermiņa faktors kravu apjoma kritumam ir arī Krievijas īstenotā stratēģija pašmāju ostu stiprināšanai, kas nacionālo plānošanas dokumentu līmenī paredz “racionāla apjoma pašmāju kravu, kuras pārkrauj kaimiņvalstu ostās, piesaisti pašmāju ostām”, ar sagaidāmajiem rezultātiem “samazināt kaimiņvalstu ostu daļu kopējā pašmāju kravu apjomā līdz 5% un mazāk”. Kopējais Krievijas kravu apjoms 2020.gadā sasniedza 821 milj.t.

2.3. Ventspils brīvostas pārvaldes finanšu ilgtspējas nodrošināšana

Ventspils brīvostas pārvalde jaunajā situācijā saskaras ar izaicinājumiem attiecībā uz kreditējošajām bankām, kur atsevišķas bankas, neskatoties uz sankciju noņemšanu, atteica sadarbību pēc būtības, savukārt informācijas trūkums par pārejas procesu no Ventspils brīvostas pārvaldes uz AS “Ventas osta” attur kredītiestādes no pārrunām par iespējamo sadarbību.

Lai nodrošinātu Ventspils brīvostas finanšu ilgtspēju 2020.gada augustā tika veikti grozījumi likumā un valdība pieņēma lēmumu izsniegt valsts aizdevumu Ventspils brīvostas pārvaldei 15,3 milj.eur apmērā esošo kredītu pārfinansēšanai un uzsāktu projektu pabeigšanas finansēšanai.

2.4. Saskaņošanas process ar Ventspils pilsētas domi

Saskaņā ar 2004.gada 15.martā starp Ventspils brīvostas pārvaldi un Ventspils pilsētas domi noslēgto līgumu ar kuru brīvostas pārvaldei valdījumā tiek nodoti Ventspils pašvaldības īpašumi, ja normatīvo aktu grozījumu rezultātā tiek likvidēta vai reorganizēta Ventspils brīvostas valde, kā rezultātā Ventspils pašvaldības izvirzīto pārstāvju skaits ir mazāks par pusi, tad Ventspils brīvostas pārvaldei ir pienākums iesniegt domei Ventspils brīvostas pārvaldes budžeta projektu, tā grozījumu projektu izvērtēšanai un saskaņošanai. Ventspils brīvostas pārvaldes budžeta projektu var apstiprināt Ventspils brīvostas valde, ja pirms tam

saņemts domes saskaņojums. Tāpat līgums paredz, ja tiek slēgts nomas līgums par pašvaldības īpašumā esoša objekta iznomāšanu uz laiku ilgāku par 1 gadu, tad šāda līguma noslēgšanai nepieciešams pašvaldības apstiprinājums. 2020.gadā Ventspils brīvostas pārvalde saskaras ar situāciju, kur iepriekšējais ostu pārvaldības modelis attiecībā uz sadarbību ar pašvaldību vairs nefunkcionē, bet jaunais ostu pārvaldības modelis vēl nav sācis darboties. Tas raisa virkni operatīvi risināmu jautājumu sarežģījumu, it īpaši ņemot vērā milzīgo pašvaldības īpašuma īpatsvaru brīvostas pārvaldes rocībā.

3. Pārskats par nefinanšu mērķu sasniegšanu

Ventspils brīvostas pārvalde turpina iesākto projektu īstenošanu. Kopumā Ventspils brīvostas pārvaldes valdes 31.03.2021. apstiprinātā, 26.05.2021. un 30.06.2021. korigētā investīciju programma 2021.gadam paredz projektu realizāciju ~5,36 milj.eur apmērā. Ventspils brīvostas pārvalde pārskatot investīciju programmu ir identificējusi potenciālas iespējas atteikties/iesaldēt atsevišķu projektu realizāciju, kuru īstenošanai nav bijis piesaistīts ES fondu līdzfinansējums. Faktiski līdz patreizējā plānošanas perioda beigām īstenot plānots tikai projektus, kuru realizācija notiek ar ES fondu līdzfinansējumu. Ventspils brīvostas pārvaldes ar ES fondu līdzfinansējumu īstenojamie investīciju projekti:

- Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts "Pievadceļi Ventspils brīvostas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"
- Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts "Ventspils brīvostas hidrobūvju remonts" īstenošana.
- Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sasmērēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" ietvaros 3 rūpniecisko ēku būvniecība.

Tāpat tiek turpināta hidrotehnisko būvju apsekošana un kārtējo remontu veikšana dažādām būvēm, kā arī ikdienas ostas darbības nodrošināšana (t.sk. ostas padziļināšana).

3.1 Kohēzijas fonda projekts "Pievadceļi Ventspils brīvostas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"

Projekts paredz Ventspils brīvostas pārvaldes valdījumā esošo ostas publisko koplietošanas infrastruktūras – autotransporta pievadceļu brīvostas termināļiem un industriālajām zonām – būvniecību. Projektā paredzēta jaunu pievadceļu posmu izbūve un esošo pievadceļu posmu pilna seguma konstrukcijas pārbūve vai to nestspējas stiprināšana ar seguma virskārtas atjaunošanu, kā arī ar pievadceļiem saistītās infrastruktūras un labiekārtojuma – gājēju ietvju, lietusūdens novadīšanas sistēmu, ielu apgaismojuma un satiksmes drošības elementu izbūve vai pārbūve. Būtiskākie sagaidāmie projekta rezultāti - atjaunoti vai jauna izbūvēti 19 Ventspils brīvostas pievadceļu (ielu) posmi 12,72 km garumā. Šobrīd ekspluatācijā nodoti ielu posmi aptuveni 10,7 km garumā. Vēl plānota piecu objektu būvniecība 2 km kopgarumā.

Projekts tiek realizēts saskaņā ar 2016. gada 24. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 319 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti" īstenošanas noteikumi". Projekta Nr.6.1.1.0/17/I/001 maksimālā attiecināmo izdevumu summa

19'651'384,61 eur (ar PVN - projektā PVN definēts kā attiecināmās izmaksas), maksimālā atbalsta summa 16'703'676,92 eur.

2020.gada 1.pusgadā ekspluatācijā nodots izbūvētais Ostas ielas posms (no Ostas kapteiņa dienesta līdz Ziemas ostai) un Krišjāņa Valdemāra ielas 12 teritorija, 2020.gada 2.pusgadā ekspluatācijā nodots Durbes ielas pārbūves objekts, savukārt 2021.gada 1.pusgadā pabeigti būvdarbi Rūpniecības ielas posmā no dzelzceļa pārbrauktuves Durbes ielā līdz dzelzceļa pārbrauktuvei pie Apvedtilta un notiek objekta izpildedokumentācijas sagatavošana objekta pieņemšanai ekspluatācijā. 2021.-2023.gadā tiks atjaunoti trīs ielu posmi ~1,94 km garumā: pārbrauktuve ostas termināļa teritorijai Plosta ielā 20/14 ~485 m, Kaiju iela ~855 m un Ostas iela (posmā no Jāņa līdz Dārza ielai) ~600 m, kā arī pabeigti darbi uz Ventas tilta (~273 m), kuri diemžēl aizkavējušies būvnieku nekvalitatīvi veikto darbu dēļ.

Atjaunoto ielu fotofiksācijas (Krišjāņa Valdemāra 12 teritorija)

3.2. Kohēzijas fonda projekts "Ventspils brīvostas hidrobūvju remonts"

Projekta mērķis ir uzturēt nemainīgi augstu drošības līmeni Ventspils brīvostā, veicot ostas hidrotehnisko būvju pārbūves un atjaunošanas darbus, tādējādi saglabājot esošo kuģošanas drošību ostas akvatorijā un nepieļaujot tās pazemināšanos – nodrošināta netraucēta kuģu

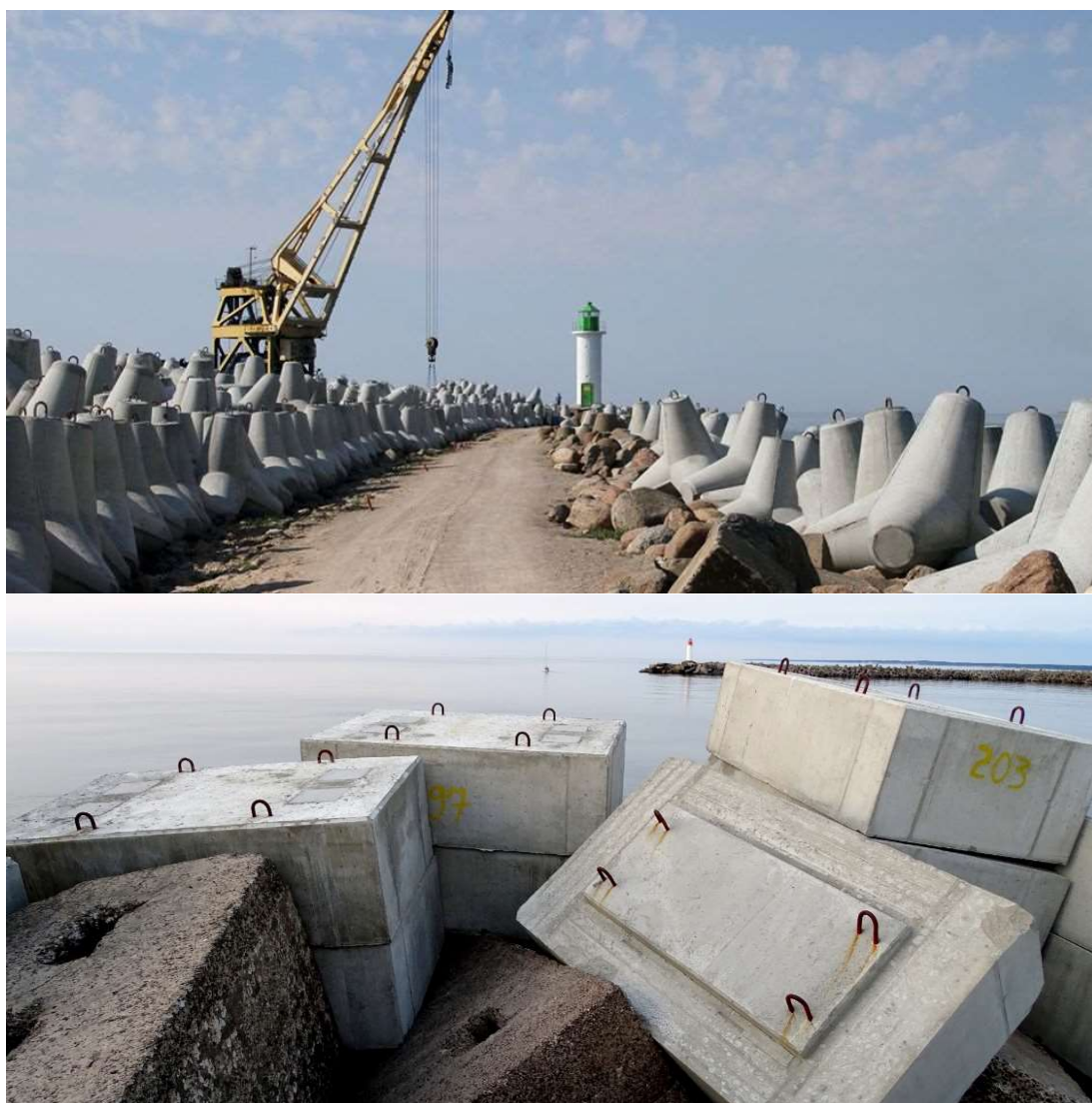
satiksme, kuģošanas drošība un ostas funkcionalitātes ilgtspēja pie Ventspils brīvdostas noteikumos noteiktajiem laika apstākļu ierobežojumiem, proti, saglabāta ostas darbspēja pie vēja ātrumiem līdz 14 m/s.

Projekta galvenās darbības ir Ventspils brīvdostas koplietošanas infrastruktūras atjaunošana – Ziemeļu un Dienvidu molu atjaunošana, krastu nostiprinājumu pārbūve, kā arī priekšostas krasta nostiprinājuma atjaunošana.

Projekts tiek realizēts saskaņā ar 2016. gada 24. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 319 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti" īstenošanas noteikumi". Projekta Nr. Nr.6.1.1.0/17/I/003. Projekta kopējās plānotās izmaksas (attiecināmās un neattiecināmās) ir 21'905'933,61 eur ieskaitot PVN. Attiecināmās izmaksas ir 18'142'562,50 eur (PVN ir atgūstams). Fonda līdzfinansējums 15'421'178,12 eur (85%).

2019.gadā pabeigti Dienvidu mola atjaunošanas darbi – izturībai pret viļņiem Dienvidu mols papildināts ar 1349 piecas tonnas smagiem tetrapodiem, 19 tetrapodiem, kas sver 13 tonnas, un 204 betona masīviem, no kuriem katrs sver 45 tonnas. Veikts arī mola fasāžu remonts, visa mola garumā atjaunots segums un izbūvēts jauns apgaismojums.

Atjaunotā Dienvidu mola fotofiksācijas ar jaunajiem tetrapodiem un betona masīviem

2019.gadā pabeigta arī Ventspils brīvostas krasta nostiprinājuma pārbūve Dienvidu molā 5 un pie ieejas Jaunajā zvejas ostā - demontētas vecās konstrukcijas, izbūvēta jauna metāla rievsienu ~ 230 m garumā un sakārtota pieguļošā krasta teritorija.

Dienvidu mols 5 krasta nostiprinājumu pārbūves fotofiksācijas

2021.gada janvārī pabeigti Ziemeļu mola atjaunošanas būvdarbi. Akts par būves pieņemšanu ekspluatācijā parakstīts 2021.gada 28.februārī. Projekta ietvaros veikti sekojoši darbi - tetrapodu, masīvu krāvumu un mola galvas daļas ugunszīmes pamatnes atjaunošana, izmantojot 2150 piecas tonnas smagus un 855 trīspadsmit tonnas smagus tetrapodus, kā arī 220 četrdesmit piecas tonnas smagus betona masīvus; jaunas tērauda rievstienas ierīkošana 231 metrus garā posmā; tērauda rievstienas katodaizsardzības sistēmas uzstādīšana, tehnoloģisko cauruļvadu kanāla demontāža, mola ķermeņa monolitizācija, mola virsbūves remonts un brauktuves ierīkošana.

Ziemeļu mola atjaunošanas fotofiksācijas

Ventspils priekšostas krasta nostiprinājuma būvprojekta izstrāde un saskaņošana ir pabeigta 2021.gada maijā. Izsludināta būvdarbu iepirkuma procedūra. Būvdarbu līgumu, kā arī būvuzraudzības un autoruzraudzības līgumus plānots parakstīt 2021.gada oktobra mēnesī. Būvdarbu izpildes termiņš – 12 mēneši no būvdarbu nosacījumu izpildes dienas. Būvprojektā paredzēta būvdarbu izpilde 4 etapos (kārtās). Paredzēts demontēt esošās dzelzsbetona plātnes uz krasta nostiprinājuma nogāzes, likvidēt zem plātnēm esošos izskalojumus, izmantojot akmens masas bērumu (dziļākos izskalojumos), ieklāt hidrotehnisko ģeotekstilu, virs tā ieklāt 300mm biezu šķembu slāni. Nogāzes nostiprinājuma atjaunošanai esošās dzelzsbetona plātnes nav izmantojamas atkārtoti un tās ir jānogādā atbilstoši pārstrādei, vai būvuzņēmējs tās var sadrupināt atkārtotai izmantošanai kā šķembu bērumus virs ūdens zonā. Visas nogāzes atjaunošana veicama, izbūvējot monolītā betona nostiprinājumu ar hermetizētām deformāciju šuvēm. Ir paredzēts papildināt viļņu enerģijas dzēšanai paredzēto betona kubu krāvēju līdz būves pasē dotajām augstuma atzīmēm. Būvdarbu 3.kārtā, posmā no Pik.6+00 līdz Pik.7+80, ir izbūvējama zemūdens berma, izmantojot akmens materiālu, kas nākotnē, veicot gultnes padziļināšanas līdz atzīmei -16.00m darbus pie 29.piestātnes, nobruks un veiks nogāzes nostiprināšanas/pasargāšanas funkciju. Šīs bermas izbūve pilnā apjomā ir izbūvējam 3.kārtas ietvaros, neskatoties uz to, ka daļa no bermas atrodas būvdarbu 4.kārtas zonā. Ņemot vērā to, ka pie ogļu moliņa (upes pusē) ir veikti gultnes padziļināšanas darbi, kā rezultātā esošās nogāzes pakājē ir izveidojies zemūdens nogāzes nobrukums, būvdarbu 4.kārtā ir nepieciešams veikt arī zemūdens nogāzes nostiprināšanu izmantojot akmens masas bērumu.

Priekšostas krasta nostiprinājuma plāns

1.kārta - krasta nostiprinājuma atjaunošana posmā starp 34.piestātņi un 3.muliņu

2. kārtā - krasta nostiprinājuma atjaunošana posmā starp 3.muliņu un 2.muliņu

3.kārta - krasta nostiprinājuma atjaunošana posmā starp 2.muliņu un 1.muliņu.

4.kārta - krasta nostiprinājuma atjaunošana posmā starp 1.muliņu un 27.piestātni.

3.3. Trīs ražošanas ēku būvniecība

3.3.1. Ražošanas ēkas būvniecība Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.6

Ražošanas ēkas būvniecība Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.6. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ventspils Augsto tehnoloģiju parkā 6, ~6400 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējās projekta izmaksas ~6,88 milj.eur. Ēku paredzēts iznomāt mazai vai vidējai komercsabiedrībai, kurai telpās jāveic ražošana, radot vismaz 30 jaunas darba vietas. Izdevies atrast un piesaistīt nomnieku, ar kuru noslēgts nomas līgums. Ņemot vērā nomnieka tehnoloģiskās prasības, plānots veikt atkārtotas izmaiņas būvprojektā, pielāgojot ēku šīm prasībām.

Būvniecībā esošās ražošanas ēkas VATP6 fotofiksācijas

3.3.2. Ražošanas ēkas būvniecība Ventpils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.7

Ražošanas ēkas būvniecība Ventpils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.7. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ventpils Augsto tehnoloģiju parkā 7, ~4500 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējā projekta īstenošanas summa ~5,2 milj.eur. Ēka ir iznomāta. Nomniekam jārada vismaz 30 jaunas darba vietas.

2020.gada 20.oktobrī ražošanas ēka nodota ekspluatācijā.

Ekspluatācijā nodotās ražošanas ēkas VATP7 fotofiksācijas

3.3.3. Ražošanas ēkas būvniecība Ganību ielā 103, Ventspilī

Ražošanas ēkas būvniecība Ganību ielā 103, Ventspilī. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ganību ielā 103, ~4200 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējās projekta izmaksas ~5,18 milj.eur. Ēka ir iznomāta. Nomniekam jārada vismaz 30 jaunas darba vietas. 2021.gada 16.jūnijā ražošanas ēka nodota ekspluatācijā.

Būvniecībā esošās ražošanas ēkas Ganību 103 fotofiksācijas

